

Balík o jednotnom patente

Zatraktívnenie Európy
pre inovácie a investorov

September 2024

Jednotný patent

zvýši konkurencieschopnosť Európy tým, že doplní a posilní súčasný centralizovaný európsky systém udeľovania patentov. Používateľom poskytuje spolu s Jednotným patentovým súdom cenovo efektívne riešenie ochrany patentov a riešenia sporov v celej Európe, čím stimuluje výskum, vývoj a investície do nových technológií. Tieto dôležité kroky nás približujú k vytvoreniu jednotného trhu EÚ s technológiami.

EPÚ a roztrieštený patentový systém po udelení patentu v Európe

V Európe pôsobí ako medzinárodná inštitúcia Európsky patentový úrad (EPÚ), ktorý podporuje inovácie, konkurencieschopnosť a hospodársky rast v celej Európe. EPÚ nie je agentúrou EÚ, ale samostatnou medzivládnu inštitúciou, ktorá bola zriadená na základe Európskeho patentového dohovoru (ďalej ako „EPD“).

EPÚ centrálné skúma a udeľuje európske patenty pre 39 zmluvných štátov EPD, ktoré tvoria nielen všetky členské štáty EÚ, ale aj niekoľko krajín, ktoré členmi EÚ nie sú. Vynálezcom teda šetrí náklady na paralelné podávanie patentových prihlášok na viacerých národných patentových úradoch a zaisťuje vysokú kvalitu udelených patentov.

Udelený európsky patent však nepredstavuje jednotné právo, ale súbor národných patentov, čo znamená, že sa musí validovať a zachovať osobitne v každej krajine, v ktorej má nadobudnúť účinnosť. Tento proces môže byť ťažkopádny a drahý, keďže si môže vyžadovať aj preklad patentovej dokumentácie do iných jazykov, osobitné uhradenie poplatkov za národnú validáciu, udržiavanie platnosti a rastúce náklady spojené s angažovaním miestnych patentových zástupcov a poskytovateľov služieb v rôznych krajinách.

**Tento proces môže byť
komplikovaný a drahý – musia
sa uhradiť poplatky a započítať
všetky náklady v rôznych
krajinách**

Jednotný patent: jednoduchšia a rozsiahlejšia ochrana patentov za nižšiu cenu

Jednotný patent tieto nedostatky odstraňuje tým, že vynálezcom umožňuje získať jednotnú ochranu patentov pre celé územie členských štátov EÚ, ktoré sa do systému zapojili, jednoduchšie a lacnejšie.

Centralizovaný postup pred udelením patentu úradu EPÚ teraz dopĺňa centralizovaný postup po udelení patentu: majitelia patentových práv teraz môžu namiesto validovania svojho európskeho patentu samostatne vo viacerých štátoch získať jednotný patent podaním jedinej žiadosti na úrad EPÚ, ktorý funguje ako jednotné kontaktné miesto zodpovedné aj za centrálnu správu jednotného patentu a platby súvisiacich poplatkov. Výrazne sa tým znižuje byrokracia aj súvisiace náklady. Roztrieštený systém po udelení patentu znamenal hradenie rôznych poplatkov za udržiavanie, každý v inej výške a mene, rôznym národným patentovým úradom, ktoré tiež majú rôzne právne požiadavky, najmä pokiaľ ide o časové obdobia. Majitelia jednotných patentových práv namiesto toho uhradia úradu EPÚ jediný poplatok za udržiavanie v jednej mene a v rámci jednotného systému

časových období a akceptovaných spôsobov platby. Vďaka tomu sa celý proces nielen výrazne zjednodušuje, ale tiež sa otvára potenciál na obrovské úspory nákladov, keďže majitelia teraz môžu všetky administratívne úkony po udelení grantu vykonať sami.

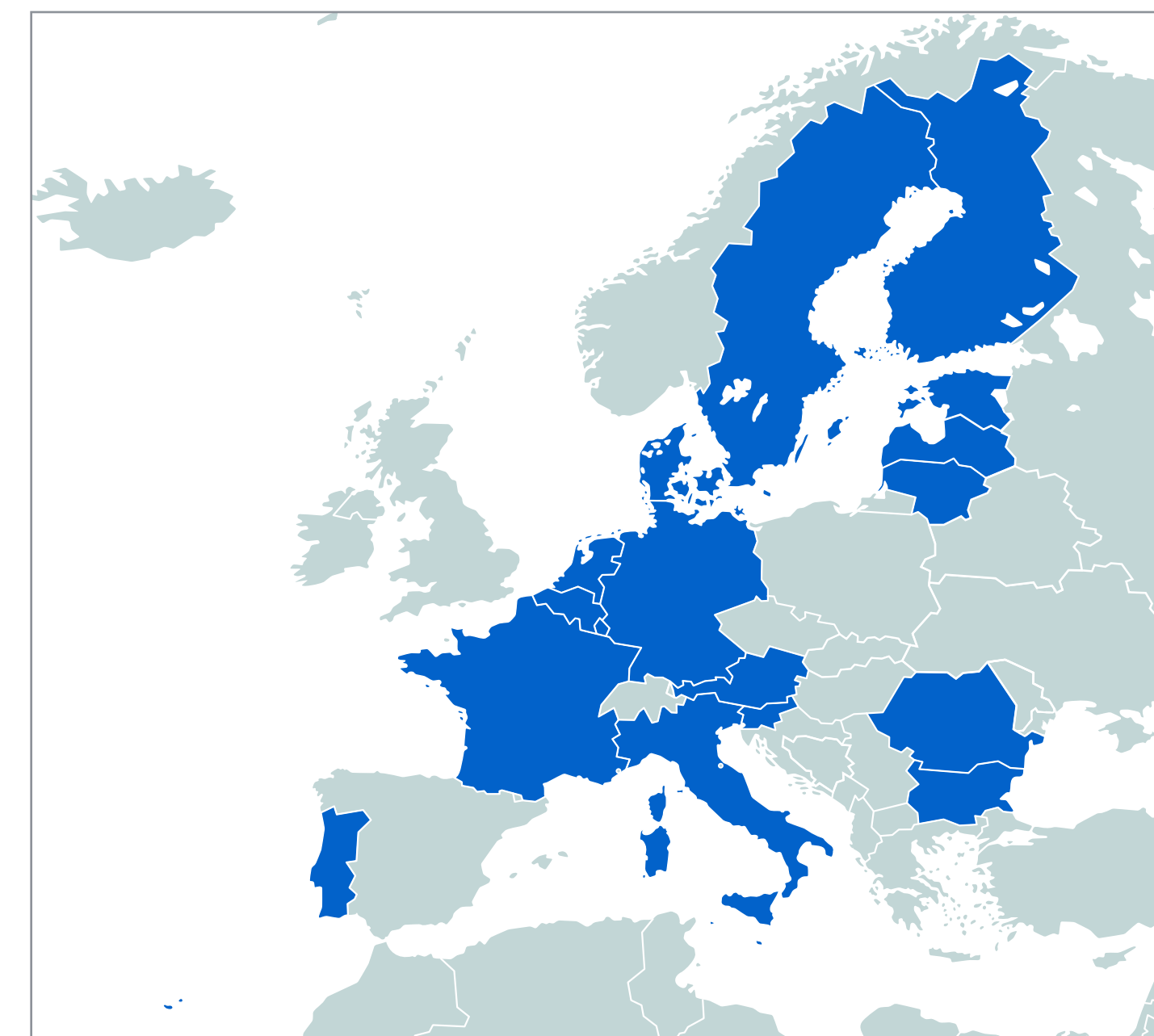
Žiadosti o jednotný patent sú okrem toho úplne bezplatné, čo znamená, že sa za ne EPÚ neplatia žiadne poplatky za podanie, preskúmanie ani registráciu. Poplatok za udržiavanie jednotného patentu sa tiež pevne stanovil na veľmi lákavej a obchodne priaznivej úrovni: celkové náklady na udržiavanie patentu počas prvých desiatich rokov, čo je priemerné obdobie platnosti patentu udeleného EPÚ, sú menej ako 5 000 EUR.

Poplatky za udržiavanie platnosti Jednotného patentu

–	–	11. rok	€ 1 460
2. rok	€ 35	12. rok	€ 1 775
3. rok	€ 105	13. rok	€ 2 105
4. rok	€ 145	14. rok	€ 2 455
5. rok	€ 315	15. rok	€ 2 830
6. rok	€ 475	16. rok	€ 3 240
7. rok	€ 630	17. rok	€ 3 640
8. rok	€ 815	18. rok	€ 4 055
9. rok	€ 990	19. rok	€ 4 455
10. rok	€ 1 175	20. rok	€ 4 855

– Dodatočný poplatok za oneskorenú úhradu udržiavacieho poplatku = 50 % poplatku za neskoré predĺženie platnosti (čl. 2 ods. 1 bod 2 Pravidiel týkajúcich sa poplatkov za jednotnú ochranu patentov)
– Zníženie udržiavacieho poplatku o 15 % v prípade licencie na práva (pravidlo 12 Pravidiel týkajúcich sa jednotnej ochrany patentov, čl. 3 Pravidiel týkajúcich sa poplatkov za jednotnú ochranu patentov)

Ďalšie informácie o nákladoch spojených s Jednotným patentom v porovnaní s rovnocennou ochranou v len štyroch popredných európskych krajinách podľa klasického európskeho patentového systému nájdete na [webovej stránke EPÚ](#).

Jednotný patent platí v týchto 18 štátoch: Belgicko, Bulharsko, Dánsko, Estónsko, Fínsko, Francúzsko, Holandsko, Litva, Lotyšsko, Luxembursko, Malta, Nemecko, Portugalsko, Rakúsko, Rumunsko, Slovinsko, Švédsko a Taliansko.

Hoci sa môže Jednotný patent potenciálne vzťahovať na všetky členské štáty EÚ, ochrana, ktorú v súčasnosti poskytujú, platí od začiatku fungovania nového systému v 18 z nich. V budúcnosti sa však môžu pripojiť aj ďalšie štáty. Ak chcú členské štáty EÚ využívať Jednotný patent, musia sa zapojiť do rozšírenej spolupráce (zatiaľ tak urobilo 25 štátov) a ratifikovať Dohodu o Jednotnom patentovom súde (ďalej ako „UPCA“).

Jednotný patentový súd (UPC): centralizované presadzovanie a väčšia právna istota

Centralizované presadzovanie prostredníctvom nového Jednotného patentového súdu

Výrazne sa zjednodušuje aj presadzovanie súdnych rozhodnutí. Výlučnú právomoc rozhodovať vo veci patentových sporov mali doteraz národné súdy. Žaloby o zrušenie európskych patentov sa napríklad museli podávať na národných súdoch, rozhodnutie jednotlivých súdov však platilo len na území príslušného štátu. To mohlo viesť k situáciám, kedy sa museli viesť paralelné súdne spory v rôznych členských štátoch, a výsledná roztrieštenosť bola pre všetky strany nielen nákladná a veľmi zložitá, no niesla so sebou aj riziko kolíznych vnútroštátnych rozhodnutí.

Nový Jednotný patentový súd (ďalej ako „UPC“) zavádza jednotný, špecializovaný a efektívny rámec pre riešenie patentových sporov na európskej úrovni. Nadnárodný súd, ktorý bol zriadený na základe medzinárodnej dohody UPCA, má právomoc rozhodovať o sporoch vrátane žalôb o porušenie a zrušenie, ktoré sa týkajú ako jednotných patentov, tak aj klasických európskych patentov (hoci budú v prípade týchto patentov počas prechodného obdobia do 31. mája 2030 platiť určité výnimky). Špecializovaný Jednotný patentový súd predstavuje novú účinnú platformu na presadzovanie a spochybňovanie patentov, ktorý pomáha nielen vynálezcom, no aj tretím stranám a širokej verejnosti. Majitelia patentových práv tak môžu svoje práva efektívnejšie presadzovať, zatiaľ čo tretie strany a široká verejnosť môžu požiadať o zrušenie európskych a jednotných patentov v rámci jedného centralizovaného konania. Vďaka tomu sa odstráni potreba paralelných sporov o rovnaký patent v rôznych krajinách, čím sa výrazne znížia náklady na súdne spory. Jednotný patentový súd okrem toho zvyšuje právnu istotu, keďže odstraňuje riziko kolíznych národných rozhodnutí a harmonizuje judikatúru.

Podpora obchodu a investícií

O odvetviach s nadpriemerným využívaním duševného vlastníctva, najmä patentov, je známe, že výrazne prispievajú k HDP a zahraničnému obchodu. Ich prínos k obchodu a toky priamych zahraničných investícií (ďalej ako „PZI“) medzi krajinami EÚ sú však stále obmedzené, čo poukazuje na nevyužitý potenciál na vytvorenie jednotného trhu EÚ s technológiami. Roztrieštenosť doterajšieho európskeho patentového systému v krajinách EÚ nepochybne obmedzovala využívanie patentovaných vynálezov. Väčšina európskych patentov sa validovala len v niekoľkých členských štátoch EÚ s cieľom ušetriť náklady na validáciu a zachovanie.

Harmonizácia ochrany patentov, ktorú prináša jednotný patent, by mala pozitívne ovplyvniť obchod aj toky priamych zahraničných investícií v odvetviach s výrazným využívaním duševného vlastníctva a technológií. Podľa štúdie, ktorú vypracoval Európsky patentový úrad v spolupráci s univerzitami University of Colorado Boulder a London School of Economics, môže zosúladienie predpisov o ochrane patentov v krajinách EÚ podľa aktuálne najprísnejších noriem viesť k 2 % zvýšeniu (14,6 miliardy EUR) ročných dovozných tokov a 15 % zvýšeniu (1,8 miliardy EUR) ročného toku PZI do týchto odvetví v EÚ.

Podľa štúdie môže zosúladienie predpisov o ochrane patentov v krajinách EÚ podľa aktuálne najprísnejších noriem viesť k 2 % zvýšeniu ročných dovozných tokov a 15 % zvýšeniu ročného toku PZI.

Rozsiahla územná ochrana, ktorú Jednotný patent ponúka, okrem toho uľahčí cezhraničný prenos technológií a spoluprácu medzi európskymi krajinami. Centrálny register s informáciami o právnom postavení prenosov Jednotných patentov a licencií – vrátane licencií na práva – pomôže vytvoriť účinný trh s prenosom technológií v zúčastnených členských štátoch. Vďaka tomu bude tiež trh s technológiami inkluzívnejší: uľahčí prenos technológií a spoluprácu v oblasti výskumu so stranami v krajinách, v ktorých sa doteraz európske patenty len zriedka validovali. Prenosu technológií v konečnom dôsledku prospeje aj zníženie udržiavacích poplatkov, ktoré sú k dispozícii pre majiteľov patentových práv, ktorí udeľujú licencie.

Viaceré výhody pre spoločnosti, najmä pre malé a stredné podniky, startupy a univerzity

Malé a stredné podniky ako aj startupy, budú mať väčší priestor rozhodnúť sa, či a kedy svoje pôsobenie rozšíria a prejdú na nové trhy.

Nový jednotný patentový systém prináša mnohé výhody pre žiadateľov, najmä tým s obmedzenými prostriedkami, ako sú malé a stredné podniky (MSP), startupy a univerzity, od ktorých do veľkej miery závisí celá budúcnosť európskeho hospodárstva.

Pri uvádzaní nových technológií na trh zohrávajú pre tieto malé subjekty práva duševného vlastníctva zásadnú rolu. Poskytujú im výhody z ich tvorivosti, vynaliezavosti a investícií a vytvárajú tým stimul pre ďalšie investície a inovácie.

Mnohé malé subjekty, ktoré v minulosti využívali patenty, sa zvykli opierať o vnútroštátne práva. Ich vynálezy v dôsledku toho často nemali v Európe účinnú ochranu alebo mali ochranu len vo veľmi malom počte krajín. Jednotný patentový systém odstraňuje byrokratické a finančné prekážky, ktorým čelia tieto malé subjekty pri uvedení svojich vynálezov na trh EÚ, vďaka čomu im umožňuje lepšie konkurovať súperom. Malé a stredné podniky, ako aj startupy, ktoré si zaregistrujú Jednotný patent, budú mať väčší priestor rozhodnúť sa, či a kedy svoje pôsobenie rozšíria a prejdú na nové trhy v závislosti od úspechu výrobku alebo nových obchodných príležitostí na iných trhoch EÚ. Jednotný patent poskytuje výskumným inštitúciám rozsiahlu ochranu pre sľubné vynálezy už v ich počiatočnom štádiu a uľahčuje cezhraničné partnerstvá a prenos technológie s jej postupným zdokonaľovaním.

Roztrieštený systém, ktorý predstavuje klasický európsky patent – so všetkými svojimi zložitostami a možnou potrebou paralelných súdnych sporov v rôznych jurisdikciách – malým subjektom tiež prakticky znemožňuje efektívne zvládnuť patentové spory, či už ako navrhovateľ alebo odporca. Nižšie náklady na súdne spory pred jednotným patentovým súdom zaisťujú, že spravodlivosť a presadzovanie ochrany patentov už nebude závisieť od finančnej prevahy.

Okrem toho sa zaviedol systém náhrady nákladov a zníženia poplatkov pre osoby s obmedzenými prostriedkami. Fyzické osoby, malé a stredné podniky, neziskové organizácie, univerzity a verejné výskumné organizácie, ktoré podali úspešnú prihlášku v úradnom jazyku EÚ inom ako v angličtine, francúzštine alebo nemčine, majú nárok na paušálnu náhradu nákladov na preklad vo výške 500 EUR.

A čo viac, poplatky úradu UPC boli pevne stanovené tak, aby sa dosiahla správna rovnováha medzi zaistením primeraného príspevku strán k nákladom a zásadou rovnakého prístupu k spravodlivosti. Pravidlá týkajúce sa súdnych poplatkov napríklad zahŕňajú opatrenia, ktoré zaisťujú, že sa bude malým a stredným podnikom účtovať znížená cena vo výške len 60 %. Ak okrem toho malý alebo stredný podnik predloží primerané dôkazy, ktoré potvrdzujú, že výška splatných súdnych poplatkov ohrozuje jeho ekonomickú existenciu, úrad UPC môže niektoré alebo dokonca všetky tieto poplatky uhradiť namiesto neho. UPC môže pre ešte väčšie zmiernenie rizika súdneho sporu stanoviť aj hornú hranicu vymáhateľných nákladov pre víťaznú stranu, ak by mali takéto náklady ohroziť ekonomickú existenciu porazenej strany.

Kedy sa začal nový systém používať?

Nový jednotný patentový systém vstúpil do platnosti **1. júna 2023**, keď začal pôsobiť Jednotný patentový súd.

Vydáva a upravuje

Európsky patentový úrad

© EPO September 2024

epo.org/unitary

Zodpovednosť za obsah:

Riaditeľstvo pre vývoj patentov a duševného vlastníctva (D 5.2.1)

a oddelenie pre jednotné patenty (D 5.3.2.2)

Adresa:

Bob-van-Bentham-Platz 1 | 80469 Mníchov | Nemecko

Tel. č.:

+49 89 2399-0

E-mail:

support@epo.org

Tento preklad podporil Úrad priemyselného vlastníctva Slovenskej republiky